Faşizm İfade Özgürlüğüne Gizleniyor

Yasin Aktay

Paris'te Charlie Hebdo dergisi çalışanlarına yönelik terör saldırısı tahrip gücü alabildiğine yüksek tutulmuş bir eylem. Bu yolla verilmek istenen mesajın etkisinin de olabildiğince güçlü olması hedeflenmiş. Eylem adeta bir film platosunda gerçekleştiriliyormuş gibi büyük bir soğukkanlılıkla ve profesyonelce yapılırken, eylemin paylaşılan görüntüleri eylemcilerin vahşetini sergilediği kadar, bu vahşetin Paris'in ortasında bu kadar uzun süre içinde bu kadar rahatlıkla işlenebiliyor olduğuna dair soruları da harekete geçiriyor. Bununla birlikte eylemin tahrip gücü ve verilmek istenen mesaj sanki yeterince anlaşılmamış gibi, eylemin ikinci gününde farklı noktalarda zincirleme saldırılar ve rehine olayları devam etti. Özellikle rehine olayları dolayısıyla gün boyunca dün dünya medyası Paris'ten canlı yayın yaparak terörü herkesin evinin içinde, bütün dehşetiyle ve bütün canlılığıyla hissetmesini sağladı.

Yaşanan hadiseler Fransa'nın adeta bir savaşın içinde olduğu izlenimi veriyor. Fransa'nın devlet olarak da toplum olarak da, böyle bir görüntüden memnun olduğunu hiç kimse iddia edemez. Bu görüntüler Fransa'nın hak ettiği görüntüler değil. Bir kaç teröristin ellerini kollarını sallayarak koca Fransa devletini bu şekilde bir kaç gün boyunca rehin alabilmiş olmasını anlamak çok zor. Bu saldırıyla ilgili olarak anlaşılması zor olan bir başka husus da, Fransa'nın son zamanlarda Müslümanlara çok sıcak gelen bazı siyasetlerine karşılık böyle bir saldırının hedefi olmasıdır. Özellikle Filistin Devleti'nin tanınması dolayısıyla Fransa'nın tutumu bütün Müslümanlar tarafından büyük bir sempatiyle karşılanmış, İsrail ise Fransa'nın bu adımını kendisine karşı

tezkire, düşünce, siyaset, sosyal bilim dergisi, sayı 51, Aralık-Ocak 2015, s. 16-20.

hasmane bir tutum olarak değerlendirmişti. Suriye konusunda da Fransa'nın tutumu genel geçer Müslüman kamuoyuna daha sıcak gelen bir yaklaşımdı. Her ne kadar yaklaşan seçimler dolayısıyla aşırı sağın Fransa'da da yükselme eğiliminde olduğu gözlemleniyorsa da böyle bir saldırının o aşırı sağı daha da güçlendireceğini, aksine iktidardaki Hollande'ın elini bir hayli zayıflatacağını öngörmek hiç de zor değil.

Esasen bu saldırının arka planında Fransa'daki seçimleri etkilemeye dönük bir iradenin var olduğu ihtimali de yabana atılır bir ihtimal değildir. 2005 yılında Paris banliyölerinde Magripli gençlerin başlattığı sokak eylemlerinin Fransız aşırı sağının güçlenmesine yol açtığı hatırlanabilir. Bu eylemlerle yükselişe geçen Fransız sağı Sarkozy'yi iktidara getirmişti. Son Paris eylemlerinin de yükselişte olan aşırı sağa meyli arttırdığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Bugünün dünyasında, özellikle tam bir kaos yaşayan Müslüman topraklarda Peygamber Efendimiz'e hakaret ettikleri gerekçesiyle tahriklere kapılıp şiddet eylemlerine girişecek insan yok demek elbette ki mümkün değil. Ancak bu eylemin hem içerdiği profesyonellik hem de sadece eylemcilerle sınırlı olmayan PR'ı ve takip eden lojistiği, bu "tahrik olmuş Müslüman" kapasitesini ve ufkunu fazlasıyla aşıyor. Olaylarda kullanılan tetikçilerin tam da profile uygun olması zaten bu tür eylemlerin tabiatındandır zaten. Eylem, tür itibariyle bizdeki Danıştay saldırısına ne kadar da benziyor?

Orada da Danıştay'ın başörtüsüne karşı vermiş olduğu yasaklayıcı bir kararа karşı tahriklere gelen bir Vakit gazetesi okuyucusu, "dinci" profili özenle hazırlanmıştı, ama saldırganın suçüstü yakalanması bu profilin yaratması beklenen etki bertaraf edilmişti.

Paris saldırısıyla birlikte de İslâmofobik duygularda bir patlama yaşanması hedeflenmiş olmalı. Zaten yükselme eğiliminde olan bir İslâmofobik trendin ortasında yaşanıyor bu olay. Bu eğilimi güçlendireceği ve hızlandıracağı çok açık görünüyor. Daha şimdiden Avrupa'nın bir çok ülkesinin bir çok şehrinde camilere saldırı, Müslümanlara polis ve diğer vatandaşların davranışı konusunda hissedilir bir farklılık yaşanmaya başladı. Ancak Avrupa'da gelişmesini beklediğimiz bu İslâmofobik söylemlerden önce Türkiye'de veya İslâm dünyasında çok daha ağır bir İslâmofobik söylemin bu olay vesilesiyle ifade edilmeye başlaması ilginç. Prof. Dr. Nilüfer Göle'nin Ruşen Çakır'a olayın şoku içinde yaptığı değerlendirme, kayıtlara tam da bu bağlamda geçmesi gereken bir örnek.

Bir dokunmuş Ruşen Çakır, Göle'den bin ah işitmiş, ama alakaları tamamen karıştırmış ahlı vahlı bir değerlendirme. Getirmiş hızla olayı AK Parti'ye bağlamış ama neresinden bağlamış anlaşılır bir tarafı yok. Bu terör değil,

artık tam bir barbarlık diyor Göle, böylece olayın vahametini ne kadar anlamış olduğunu göstermeye çalışıyor. Bu mudur yani? Bu değerlendirmeyi yapmak için sosyoloji profesörü olmaya ne gerek var? Belli ki bir illiyet kuramıyor olaylar arasında. Kuramadığı illiyeti, yeri gelmişken AK Parti'ye karşı bütün "iyi duygularını" ifade ederek kurmuş oluyor. Artık uysa da uymasa da... Tam da terörün hedeflediği duygusal atmosferi yakalamış oluyor. Unutulmaması gereken İslâmofobi, diğer bütün ırkçı söylemler gibi, önce illiyet bağlarının duygulara ezdirilmesiyle, düğümlenmesiyle çalışır.

Faşizmi İfade Özgürlüğüne Gizleme Sahtekarlığı

Charlie Hebdo saldırısından sonra İslâm, Avrupa kimliği, çokkültürlülük gibi konulara dair tartışmaların Fransa ile sınırlı kalmaksızın, bütün dünyanın bir tartışma konusu olarak yeniden canlanacağını tahmin etmek zor değil. Avrupa'nın çokkültürlülüğü, ifade özgürlüğü ve kültürlerin varolma hakkı çerçevesinde bir değer olarak bütün küreye pazarlamaya, hatta empoze etmeye çalıştığı bir dünyada yaşıyoruz. Doğrusu bu değerlerin içini kendisi istediği gibi doldurmasa, işin başında ortaya koyduğu standartlara sonuna kadar tabi olmaya devam etse, bir yere kadar itiraz edilmesi gerekmeyen değerler bunlar.

Çokkültürlülük de özgürlüğün önemli bir tezahür alanı olarak ifade özgürlüğü de Müslümanların itiraz edebileceği değerler değil. Bu konuda Müslümanları belli bir komplekse sokmaya çalışan yaygaralar, sınırsız bir ifade özgürlüğünün olmadığını da pekala çok iyi biliyorlar.Başkalarının özgürlüğünü kısıtlama özgürlüğü diye bir şey olmadığı gibi, başka insanların hukukuna tecavüz eden, hakaret eden, aşağılayan, nefret körükleyen söylemlerin ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi mümkün değil. Müslümanların kutsal değerleri sözkonusu olduğunda bir anda "ifade özgürlüğünü" helvadan bir put gibi Müslümanların karşısına dikenler, mevzu Yahudi düşmanlığı, kendi içlerinde bir ırkçılık, nefret söylemi falan olduğunda o putu hiç yüzleri kızarmadan iştahla yerler. Aslında o putu yemelerine itiraz etmiyoruz. Put yapılmışsa ya yıkılacak ya yenilecektir. Sorun şu ki, acıkınca yenilen putun put olduğu çoğu kez fark edilmiyor, daha doğrusu, "akledilmiyor".

Yine de yenilen helvanın bir put olduğunu kendi işlerine gelen bir yerde de olsa hatırlıyor olmalarında bir hayır vardır. Ancak bize de Müslümanların karşısına çıkardıkları şekliyle o değerlerin kendi ellerinde birer puta dönüşmüş olduğunu hatırlatmak düşüyor: Ne çokkültürlülüğe ne de ifade özgürlüğüne Müslümanlar itiraz ediyor değil. Müslümanlar bu olaylar vesilesiyle, aslında karşı karşıya kalmış oldukları bu muameleyle, dünyada geçerliliği olan değerlerin nasıl birer puta dönüşüyor olduklarına şahitlik etmiş oluyorlar. Müslümanların kutsallarına hakaret etmeye kalkan oluşturacak şekilde

kullanıldığında o değerler kendi amaçlarından da saptırılmış bire puta dönüşüyor.

Neticede hiç kimse bu putun taşıdığı iddiaya sonuna kadar sadık değil, olamaz da. Bu putun Put niteliğindeki değerlerin en önemli özelliği insan tabiatına aykırı olmasıdır. Papa'nın da çok gerçekçi bir biçimde ifade ettiği gibi kimse kendi annesine, namusuna, şerefine veya herhangi bir kutsalına karşı aşağılamayı, küfrü, hakareti hoşgörmez. Bu tarz hareketler karşısında hiç kimse de tepkisiz kalmaz.

Batı dünyası II. Dünya savaşında kendi büyük günahlarının vahim sonuçlarından çıkardığı isabetli derslerle anti-semitizmi de ırkçılığı da suç sayan düzenlemeler yaptı. Üstelik bu suçun kapsamını o kadar geniş tuttu ki, sadece Yahudiliğe karşı nefret ifadelerini veya eylemlerini değil, II. Dünya Savaşı'nda ölen Yahudilerin sayısını tartışmaya açmayı bile anti-semitizm kapsamına aldı ve bu tür söylemleri Yahudi düşmanlığının bir ifadesi saydı. Bundan dolayı başta Roger Garaudy olmak üzere bir çok insan yargılandı. Aynı Avrupa'nın parlamentolarında bugün 1915 yılında Ermenilerin bir soykırımdan geçmiş olduğu bir tartışılamaz gerçek olarak kabul edildi ve bu gerçeği inkar eden, tartışmaya açanın ifadelerinin "ifade özgürlüğü" kapsamında değerlendirilemeyeceği kabul edildi. Bu, aslında ifade özgürlüğüne karşı da bir sınırın bu dünya içinde de var olduğunun, üstelik iyice abartılmış bir örneği, bir itirafı. Bir değerin kullanışlı bir puta dönüşmesinin de mükemmel bir örneğidir bu.

Müslümanlar en kutsal varlıklarına yapılan bu hakaretler yoluyla dikilen putlar üzerinden adeta sabırları test edilmeye, bir başka cahili anlayışa göre de "tedip" edilmeye çalışılıyor. Bu yolla bal gibi Müslüman düşmanlığı ve Müslümanlara karşı nefreti bir norma dönüştürmüş oluyor. Yine bu yolla aslında anti-semitizmi, yani ırkçılığı, yani faşizmi hiç de aşmamış olduğunu, aksine bazı baskılar dolayısıyla o konudaki eğilimlerini fena halde bastırmış olduğunu açığa vuruyor. Çünkü İslâm'a karşı sergilenen bu söylemler ile anti-semitizm arasında kategorik olarak hiç bir fark yoktur.

Anti-semitizm konusunda, yani münhasıran Yahudiler konusunda oluşmuş olan bazı güvenceler, Batı dünyasının ırkçılığı aşmış olmasından, faşizme karşı belli bir koruyucu duyarlılık oluşturmuş olmasından kaynaklanmıyor. Öyle olsaydı çok iyimser olabilirdik gelecek hakkında. Oysa anti-semitizm konusunda bile sağlanmış olan bu güvencelere rağmen İslâmofob söylemler, fırsat bulduğunda nüksedebilecek bir kötülüğün hala tetikte olduğunu gösteriyor.

Müslümanları ifade özgürlüğü konusunda bir komplekse zorlayan söylemlerin altını kazıdığınızda o faşizmin otoriterliğini görürsünüz. Çokkültürlülüğün bir söylem olarak ifade edilme biçiminde bile, ancak batılı kültürün

özüne sadakatini kanıtlamış, yani özü itibariyle çok uzak ve farklı olmayan kültürlerle bir "çokkültürlülük" modelinin gerçekleştirilebileceğine dair açık mesajlar vardır. Yani hakim kültüre tabi olduktan, onun üstünlüğünü ve bir çok alandaki belirleyiciliğini kabul ettikten sonra, ortaya ne kadar kültür tortusu kalmışsa o kadar çok kültürlülük.

Asırlarca insanlara din ve vicdan özgürlüğünün en mükemmel örneklerini sayısız tecrübeleriyle sergilemiş olan Müslümanlara reva görülecek hava mı bu?